

kamer, waar 't met opzet somber was gemaakt, door de gordijnen te sluiten en de kachel uit te laten, — nòg was 'r een plekje ijskoud op z'n hand van toen hij even 't ijzer raakte — en dat ze zocht, de lange, naar woorden, die moesten werken op de tranen. En hij had meelij met moeder Grijs, die zóó betreurd werd na 'r dood. De goede eenvoudige ziel verdiende inniger droefheid.

Als 'ie 's zei wat 'ie mooi in 'r voelde, met eenvoudige woorden, bij 'r graf? Er werd zooveel gesproken aan graven van menschen, die groot heeten in de maatschappij om opzichtige daden. Als hij nu eens vertelde, zoo maar, net of 'ie gewoon sprak met 'n kennis, op 't kerkhof, dat ze 'r kinderen zoo lief had gehad, dat ze 'r bekenden zoo graag goed deed, dat ze hem als een moeder had verzorgd, uit zuiveren aandrang om mee te delen van 'r omgeving die haar zoo dankbaar stemde, — en dat ze vroeger, als 'n flinke vrouw hard had gewerkt voor 'r gezin, en dat ze bij dat alles haar moedige opgewektheid had bewaard, — dat 't werkelijk een door en door braaf mensch was geweest...

De menschen, die met 'm mee juffrouw Grijs begraven gingen, zouden dat gewoon spreken over die „eenvoudige deugden” oneerbiedig vinden, 'm misschien verdenken van anstellerij... Hij zou z'n mond houden.

Maar wat wel mógelijk was? — dat de dochters 'm vroegen om te bedanken voor de laatste eer. Er was niet veel na-familie, en omdat hij wel 's sprak op vergaderingen — dat wisten ze, zou 't wel kunnen gebeuren.

Dan zou hij eenvoudig zeggen: „ik dank de aanwezigen namens de overledene voor de eer aan de dochters...”

Hij werd rood van schrik. O, dat *zou* 'ie niet kunnen zeggen zonder zich te vergissen... Malligheid, heel langzaam zou 'ie spreken, denken bij elk woord: „Ik dank de aanwezigen namens de dochters voor de eer aan de overledene bewezen”... Juist, hij had den tijd om 't dikwijls te herhalen: „Ik dank de overledene namens de aanwezigen voor de eer aan de dochters...”

Als ze 'm dat in 's hémels naam maar niet vroegen. Hij zou zich zéker verspreken, en bij de gedachte aan die belachelijke vergissing bij 'n graf, aan 't afschuwelijke figuur dat 'ie dan maken zou, voelde hij 't bloed naar z'n hoofd stijgen. Hij zou er niet meer over denken, dàt maakte 'm zenuwachtig, en als 't dan moest, zou 'ie geen woord zeggen vóór eerst geconstateerd te hebben dat 't goed was.

* * *

Den nacht vóór de begrafenis werd hij even wakker. Nu bedanken, zooals bij 't graf, — besloot hij. „Ik dank de dochters namens de overledene voor de eer aan de aanwezigen...” In de kloppende angst dàt ze 't hem vragen zouden telkens de formule herhalende in andere volgorde, bleef hij wakker liggen, zenuwachtig rondwoelend, dan weer zich dwingend kalm te zijn. En dan zei 'ie 't weer eenige malen goed, en dan in eens... daar was 't weer. Z'n hersens deden pijn van 't denken. Ze schenen verstompt, en machinaal werkten ze voort, zonder dat 'ie iets meer begreep van den zin der woorden, met die nachtmerrie-achtige dankformule.